

Gedrags- en pestprotocol RKBS De Waterwilg (versie mei 2023)

Gebaseerd op Sociale Veiligheid Protocol Kanjertraining

Belang en doel van het gedrags- en pestprotocol

De Waterwilg streeft een positieve, opbouwende sfeer na in en om de school, voor iedere betrokkene. De school vindt het belangrijk dat er duidelijke afspraken zijn om deze sfeer te bevorderen en te behouden. Wij streven naar een *veilige leeromgeving* voor alle leerlingen op school (sociaal, psychisch en fysiek). Dit gedrags- en pestprotocol is opgesteld voor de leerlingen, ouders, leerkrachten en directie van De Waterwilg, ter preventie van onveilige situaties en om goed te kunnen handelen als het toch onveilig wordt. Het protocol sluit aan bij de werkwijze van Kanjertraining, de methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, waarmee wij werken op De Waterwilg. Deze methode is door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) beoordeeld als effectief volgens sterke aanwijzingen. De leerkrachten hebben de cursus Kanjertraining gevolgd en zijn bevoegd de lessen te geven.

Uitgangspunten

De visie van de Kanjertraining vormt het uitgangspunt van ons veiligheidsbeleid. We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders en leerlingen zorgen voor een veilige school. Als leerlingen zich veilig voelen op school, komen ze beter tot leren.

Wij gaan uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar en de leerlingen. Ons uitgangspunt is daarbij dat je jezelf mag zijn. Doe je niet anders voor dan wie je werkelijk bent, zoals je bent is het goed en daarmee ben je te vertrouwen.

Wij zien de opvoeding van de leerlingen op het gebied van sociale vaardigheden en gedrag als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en leerkrachten. We zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag zorgvuldig aan te pakken en hierin samen te werken.

Wij geven het goede voorbeeld door respectvol met elkaar om te gaan en respectvol over elkaar en de leerlingen te spreken, ook op sociale media. Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

De school gaat ervan uit dat kinderen zich niet willen misdragen. Soms gaat het mis, dit zijn leermomenten. We leren de leerlingen om op zo'n moment er rustig iets van te zeggen en een oplossing te zoeken waar iedereen zich prettig bij voelt.

Plagen of pesten?

Bij plagen is er sprake van gelijkwaardigheid en gebeurt het incidenteel. Voor alle betrokkenen geldt dat het gedrag van de ander(en) niet als negatief ervaren wordt. Het gebeurt zonder kwade bedoelingen en is daarom vaak leuk en grappig. De rollen liggen niet vast, de ene keer plaagt de één en de andere keer de ander.

Een leerling wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychisch, direct of online) die op hem of haar zijn gericht en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Pesten gebeurt voornamelijk buiten het zicht van volwassenen.

Preventie van pesten

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. De groepsnorm is van grote invloed op pesten. De groepsnorm moet zijn dat we onze eigen status/populariteit niet versterken op een manier die ten koste gaat van een ander. De groepsnorm wordt versterkt door te werken aan het onderling vertrouwen in de groep. Dit doen we aan de hand van verschillende vertrouwensoefeningen tijdens de kanjerlessen. Daarnaast leggen we de focus op wat er goed gaat in de klas, wat we willen verbeteren, welke kwaliteiten we bij elkaar waarderen en hoe we elkaar kunnen helpen.

We bespreken en oefenen het gedrag aan de hand van onderstaande materialen.

De Kanjerafspraken

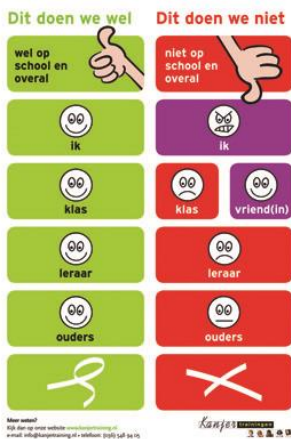
- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen (Niemand speelt de baas)
- We hebben plezier (Niemand lacht uit)
- We doen mee (Niemand blijft zielig)

De afsprakenposter is in alle groepen zichtbaar aanwezig, waarbij de afbeeldingen zijn afgestemd op de lesstof van het betreffende leerjaar. Deze afspraken vormen de basis voor de omgang met elkaar, binnen en buiten de klas.

De smileyposter

Naast de afsprakenposter, hangt ook de smileyposter zichtbaar in de klas. Wij willen leerlingen leren om rekening met elkaar te houden en te letten op de gevoelens van mensen om je heen. Andersom geldt ook dat het jouw verantwoordelijkheid is om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. Je helpt de ander door je grens aan te geven ('Ik vind het vervelend als je doet. Wil je ermee stoppen?').

De smileyposter ondersteunt hierbij.

De groene smileys staan voor: doe waar je blij van wordt en waar jij jezelf goed bij voelt. Let daarbij op je klasgenoten, de leraar en je ouders.

Voelen zij zich ook prettig bij jouw gedrag? Dit is hoe we het graag zien, op school en overal.

De rode smileys staan voor: je doet iets waar een ander last van heeft of je geeft benzine aan storend gedrag. Je vrienden of vriendinnen lachen misschien om jouw gedrag en vinden het stoer, maar de rest van de klas vindt het vervelend of is bang voor jou. Ook de leerkracht vindt jouw gedrag niet fijn en als je ouders het hele verhaal horen, zullen ze daar niet blij mee zijn. Was dat je bedoeling?

We willen het allemaal graag goed doen en spreken dat ook met elkaar af (de groene smileys), maar soms gaat het mis. Dan zeggen we daar rustig iets van en wordt een oplossing gezocht waar iedereen zich prettig bij voelt.

Motor en benzine

Met de Kanjertraining leren we dat alles wat aandacht (benzine) krijgt groeit. Vervelend gedrag (motor) blijft doorgaan en krijgt status als kinderen meelachen en erbij staan. We maken kinderen bewust van de benzine die ze (vaak onbedoeld) geven aan gedrag dat niet prettig of storend is. Zo leren kinderen sociale verantwoordelijkheid te nemen en ervoor te kiezen om geen benzine te geven. De leerkracht probeert in de klas benzine (aandacht) te geven aan positief gedrag. De leerkracht spreekt benzinegevers aan: "Geef maar geen benzine". Hierdoor krijgt negatief gedrag minder aandacht (benzine) van de leerkracht en van klasgenoten.

Wat kunnen ouders thuis doen? Bevestig uw kind eens of het benzine geeft in de klas. Soms klagen kinderen thuis over vervelend gedrag van een klasgenoot. Het komt geregeld voor dat kinderen onbedoeld zelf benzine blijken te geven aan dit gedrag. Dit kan door erom te lachen, door ernaar te kijken maar ook door te klagen ("oohhh, stil nou eens, nouou, hou nou op..."). Dit houdt onbedoeld het gedrag in stand.

De petten

Om in gesprek te gaan over gedrag maken we vanuit de Kanjertraining gebruik van petten met vier verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of stressvolle situatie voordoet, hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken leerlingen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Leerlingen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander.

Wanneer je doet als een kanjer, of als de witte pet, dan doe je als jezelf, je bent te vertrouwen en durft ook anderen te vertrouwen. Je toont respect voor jezelf en de ander. Jezelf zijn betekent ook: vervul de rol die bij je past. Dus moeder: wees moeder. Leerkracht: wees leerkracht. Je bent geen vriendje van het kind. En laat het kind ook kind zijn. Als we allemaal als onszelf doen, vanuit vertrouwen, kunnen we toch heel verschillend doen, ook in verschillende situaties.

Je kunt jezelf zijn in combinatie met de zwarte pet. De zwarte pet staat voor kracht. Dan reageer je op een prettig stoere manier. Je durft ruimte in te nemen. Je vertoont leiderschapsgedrag. Je geeft je grenzen aan. Je maakt plannetjes, toont initiatief. Zolang naast de zwarte pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, is het gedrag prettig voor jezelf en de ander. Ouders en leerkrachten laten met de witzwarte pet positief leiderschap zien. Ze durven grenzen te stellen en duidelijk te zijn vanuit het vertrouwen dat de meeste mensen het goed bedoelen.

De rode pet in combinatie met de witte pet staat voor humor. Je maakt grapjes die leuk zijn voor iedereen. Je doet optimistisch, vrolijk, relaterend en luchtig. Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat je humor gebruikt in je opvoeding en speels kunt zijn: je kunt spelen met kinderen en je kunt relateren. Je toont optimisme en vrolijkheid.

Handelen we met de wit-gele pet, dan geven we ruimte aan de ander. We luisteren, zorgen, tonen interesse, zijn rustig en vriendelijk, bescheiden. Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat we betrokkenheid tonen, luisteren naar kinderen en willen weten wat hun behoefte is. We tonen empathie.

De witte pet is de pet van vertrouwen en jezelf zijn. Samen met de gele, rode en zwarte pet zie je dan...

Wit en zwart

- vertrouwen
- duidelijk
- doorzetter
- leiderschap

Wit en rood

- vertrouwen
- vrolijk
- humor
- positief denken

Wit en geel

- vertrouwen
- vriendelijk
- bescheiden
- behulpzaam

Het gaat mis als je niet doet als jezelf

Het gaat mis als we niet meer onszelf zijn, dan valt de witte pet weg. Je doet dan zo:

Ik schop, sla, duw, pest.

Ik maak vervelende grapjes, lach anderen uit en doe mee met de zwarte pet.

Ik doe zellig, zeg niks, kijk naar de grond.

Alle kleuren petten hebben hun valkuil wanneer de witte pet van vertrouwen wegvalt. Als we niet meer met vertrouwen naar elkaar of naar onszelf kijken, komen we terecht in wantrouwen. Bij de ene persoon of in de ene situatie uit dit zich in te krachtig gedrag (zwarte pet), bij een ander in te onderdanig angstig gedrag (gele pet) en bij een ander in clownesk meeloopgedrag (rode pet).

In klassen waar het vertrouwen wegvalt, ontstaat dit gedrag. De basis van vertrouwen moet dan weer worden teruggezet. Gelukkig blijken de meeste mensen dit graag te willen: we willen ons liever gedragen met witte pet dan zonder. We zijn 'de weg even kwijtgeraakt'.

In het aanspreken van kinderen gebruiken we pettentaal. Voorbeelden hiervan: "Welke pet heb je nu op? Hoe kun je de witte pet erbij opzetten?" "Ik zie een heleboel witte petten!" "Wil je te vertrouwen zijn? Doe dan als de witte pet." De pettentaal helpt ons om zonder oordeel het kind op zijn gedrag aan te spreken. Let op: we koppelen nooit een pet aan een kind. De petten gaan over gedrag, en gedrag kun je veranderen. Een kind doet als een rode pet op een moment, en is de rode pet niet. In rollenspelen gebruiken we de petten om te oefenen met gedrag.

Wat doen we als het mis gaat en hoe doen we dat?

Het is normaal dat kinderen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt op school en thuis. We leren de leerlingen dat het belangrijk is dat zij hun grenzen en wensen aangeven.

Als een leerling last heeft van het gedrag van een ander, kunnen zij hun grens aangeven door gebruik te maken van de zin: 'Ik vind dit vervelend. Wil je ermee stoppen?' (Of: 'Ik vind het vervelend als je doet. Wil je ermee stoppen?').

Leerlingen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Leerlingen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste leerlingen bedoelen het goed, maar het kan er vervelend uitkomen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat de leerling wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten en ouders niet alles zien, is het van belang dat leerlingen ook enige zelfredzaamheid vertonen. Ze kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat leerlingen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen. In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag.

Bij conflicten of problemen tussen leerlingen, zien wij vaak twee verschillende situaties:

- *Situatie 1:* het was niet de bedoeling van de leerling om de ander tot last te zijn of te pesten. Doordat de ander zijn/haar grens aangeeft, ziet de leerling in dat dit gedrag niet als prettig wordt ervaren en stopt ermee. De leerlingen maken het weer goed en de relatie is hersteld.

- *Situatie 2:* nadat de leerling zijn/haar grens aan de ander heeft aangegeven, gaat het storende gedrag door. We leren de leerlingen dan weg te lopen van het vervelende

gedrag en een maatje op te zoeken. Een motor kan niets beginnen als het geen benzine krijgt. Als je niet meer op het vervelende gedrag let of reageert, houdt het meestal vanzelf op. Het kan ook zijn dat het vervelende gedrag toch doorgaat. Leerlingen melden zich dan bij een volwassene die op dat moment kan helpen (leerkracht, pleinwacht, ouders). De volwassene zal dan de leiding nemen in het begrenzen van het ongewenste gedrag en ondersteunen in het zoeken naar een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.

Soms wordt een incident groter doordat leerlingen het gedrag van een ander ervaren als pesten, en vervolgens agressief of klagerig reageren (richting klasgenoten, leerkrachten, ouders). Dit kan onbewust versterkt worden door bijvoorbeeld agressief gedrag goed te keuren ('sla maar terug'), té veel medelijden te tonen of kwaad te spreken over de andere leerling.

Wij leren leerlingen hoe je op een rustige, respectvolle manier zegt dat je last hebt van iemand en te stoppen met hun gedrag als een ander aangeeft er last van te hebben. We richten ons op de toekomst: Willen jullie het oplossen? Hoe zouden jullie dit de volgende keer anders kunnen doen? Ze leren de intenties van anderen te interpreteren. Een leerling kan iets als grapje bedoelen, maar een ander kan het als beledigend opvatten. Ze leren om te checken hoe de ander het bedoelde.

Signaleren van pestgedrag

Twee keer per jaar worden de leerlingvragenlijst (groep 5 t/m 8), de docentvragenlijst (alle groepen), het sociogram (groep 4 t/m 8) en de sociale veiligheidslijst (groep 5 t/m 8) van Kanjertraining afgenomen. Deze vragenlijsten hebben als doel in kaart te brengen hoe de leerling naar zichzelf en de

ander kijkt, hoe de leerkracht het gedrag van de leerling ervaart, of de leerling sociaal aanvaard wordt door klasgenoten, of er incidenten zijn en of de leerling zich veilig voelt op school. De resultaten worden geanalyseerd en er wordt in overleg met de intern begeleider een groepsplan opgesteld. Indien een leerling opvallende en/of zorgwekkende resultaten laat zien bij bovenstaande vragenlijsten, zal dit worden besproken met de ouders van de betreffende leerling. Naar aanleiding van dit gesprek zal er een plan van aanpak voor deze leerling worden opgesteld.

De sociale veiligheidslijst biedt ook resultaten en adviezen op schoolniveau. Deze zullen de basis vormen voor het herzien en de borging van dit gedrags- en pestprotocol en andere maatregelen die bijdragen aan een positief schoolklimaat.

Als er sprake is van pesten, is een goede samenwerking tussen ouders en school van belang en wordt kinderen geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest. De leerkracht zal deze signalen altijd serieus nemen en in overleg met ouders, leerling, directeur, intern begeleider en de kanjercoördinator een passende aanpak formuleren.

Aanpak van pesten en wangedrag

Pesten kan heel schadelijk zijn en daarom moeten we samen (school, ouders, leerlingen) zorgen dat het snel stopt. Hierbij gaat het om duidelijk begrenzen van ongewenst gedrag (van alle partijen) en het herstellen van het vertrouwen. Iedere situatie en ieder geval is weer anders, hieronder een aantal vuistregels die wij hanteren:

- Wij keuren pestgedrag af en er volgt een consequentie indien het doorgaat.
- We leren de leerlingen verantwoordelijkheid te nemen en positief gedrag te laten zien naar elkaar. We leren ze het pestgedrag van klasgenoten niet te bekrachtigen en aan te moedigen.
- De leerlingen oefenen met het duidelijk aangeven van hun grenzen, geen benzine te geven, ervan weg te gaan en naar een maatje te gaan. Werkt het niet, dan ga je naar het aanwezige gezag (zoals de leerkracht of de (overblijf)ouder).
- We leren de leerlingen hoe je een goed maatje kan zijn voor iemand die last heeft van een ander. Wees zelf te vertrouwen, geef geen benzine aan pestgedrag en ga samen iets anders doen.
- Het betrekken van ouders bij de normvorming en het groepsproces is van groot belang. Kinderen luisteren in de eerste plaats naar hun ouders. Ouders helpen hun kind door met vertrouwen te spreken over klasgenoten, ouders en de school.

In het algemeen wordt gedrag van de leerlingen gecorrigeerd volgens de escalatieladder (zie bijlage 1). Bij ongewenst gedrag nemen de leerkrachten, directie, leerlingen en ouders hun verantwoordelijkheid en voeren overleg met elkaar, met als doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is. Indien de betrokken partijen van mening blijven verschillen over de te volgen aanpak, is het besluit van de school hierin leidend.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

De school maakt onderscheid tussen onmacht en onwil.

- a) Bij kinderen die zich misdragen, maar dit niet willen, is er sprake van onmacht. Het kan zijn dat een leerling het moeilijk heeft met zichzelf of met omstandigheden waarin het verkeert. Zo zijn er leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften (zoals leerlingen met autisme, ADHD, moeilijke (gezins)omstandigheden of andersoortige beperkingen), die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Deze leerlingen worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. De leerling mag erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Met de leerling wordt wel besproken dat dit

onvermogen geen vrijbrief kan zijn voor wangedrag. Ook deze leerling moet leren zich fatsoenlijk te gedragen zodat klasgenoten zich veilig voelen. De Kanjertraining geeft verschillende handvatten om hier mee om te gaan.

- b) Heeft de leerling de opvatting dat het zich niet fatsoenlijk wil gedragen en met niemand rekening wil houden, dan is er sprake van onwil. De school reageert dan grensstellend. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook de eigen gang mag gaan. Het doet zich een enkele keer voor dat een leerling zich wenst te misdragen en/of vindt daartoe het recht te hebben. In dat geval wordt er dezelfde dag contact opgenomen met de ouder en wordt de leerling uit de groep geplaatst. De groep wordt beschermd tegen deze leerling.

School heeft de steun van ouders nodig om hun kind bij te sturen. In de praktijk blijkt:

- Kinderen die handelen vanuit onmacht, zijn goed te corrigeren als ouders goed samenwerken met de leerkrachten.
- Kinderen die handelen vanuit onmacht zijn moeilijk te corrigeren als ouders deze onmacht als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.
- Kinderen die zich willen misdragen (onwil) zijn snel te corrigeren als ouders en school op dezelfde lijn zitten.
- Kinderen die zich willen misdragen (onwil) zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van de school vinden.

Wanneer de leerkracht pesten signaleert of dit signaal krijgt van een leerling of ouders, zal dit altijd serieus worden genomen. De school neemt de volgende stappen:

- Er wordt contact opgenomen met ouders en er volgt een gesprek met de gepeste leerling en diens ouders waarin onderzocht wordt wat precies het probleem is en hoe dit goed kan worden opgelost.
- Ook met de ouders van overige betrokken leerlingen en deze leerlingen zelf volgt een gesprek waarin grensstellend en oplossingsgericht wordt gewerkt. Als blijkt dat de pester(s) niet de bedoeling had(den) de leerling zoveel kwaad en verdriet te doen, krijgt hij of zij de kans het gedrag te verbeteren.
- Er wordt een evaluatiemoment ingepland om dit controleren. In de klas zal extra aandacht besteed worden aan vertrouwens oefeningen, rollenspellen om het oplossen van conflicten te oefenen en kan het pesten zelf klassikaal besproken worden. Voor het formuleren van bovenstaande aanpak wordt samengewerkt met de directeur, intern begeleider en de kanjercoördinatoren.

Ook in andere gevallen van wangedrag wordt contact opgenomen met de ouders en gaat de school grensstellend te werk. Op De Waterwilg wordt in de volgende gevallen gesproken van wangedrag:

- *Verbaal*: schelden, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjes rondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten, vernederen.
- *Fysiek*: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen.
- *Materieel*: stelen, onderkladden, verstopen van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lek prikken.

Schorsing en verwijdering

Indien een leerling fysiek, materieel of herhaaldelijk verbaal wangedrag laat zien, krijgt de leerling een brief mee en werkt de leerling gedurende een dag buiten de eigen klas. De ouders worden hierover geïnformeerd door de leerkracht, intern begeleider of directeur. Er vindt een gesprek plaats met de leerling.

Terugplaatsing in de groep is afhankelijk van het idee dat de ouders en het verwijderde kind erop nahouden, namelijk:

- Als het kind zich niet wil misdragen dan wordt een begeleidingsplan voor gedrag uitgewerkt, waaraan de ouders meewerken en kan het kind worden teruggeplaatst.
- Als dat niet mogelijk is (de ouders en/of de leerling zijn van mening dat het zich mag misdragen, omdat...), dient de leerling zich altijd te conformeren aan de gedragsverwachtingen van de school, zoals deze in dit document zijn omschreven.
- Indien de ouders en/of leerling weigeren zich te conformeren aan de gedragsverwachtingen van de school, vindt er geen terugplaatsing in de groep plaats.

Het afwijzen van adviezen en het niet mee willen denken van ouders aan een positieve oplossing interpreteert de school als een vorm van pedagogische verwaarlozing. Daar waar nodig zal melding gemaakt worden bij Veilig Thuis.

Bij herhaling van wangedrag gaat de school bij de 3de escalatiebrief over tot schorsing. Schorsing geldt altijd voor een beperkte periode (max. 5 dagen). De directie maakt van een schorsing melding bij het bestuur en de leerplichtambtenaar. Als de schorsing langer dan 1 dag duurt zal ook melding worden gedaan bij de inspectie. Ook ouders kunnen geschorst worden wegens wangedrag.

Indien schorsing niet leidt tot een verbetering van het gedrag, wordt overgegaan tot verwijdering. Bij verwijdering wordt een leerling uitgeschreven en verdwijnt deze definitief van school. Verwijdering is een maatregel bij zodanig ernstig wangedrag dat de directie/het bestuur concludeert dat de relatie tussen school en leerling onherstelbaar is verstoord. Uit jurisprudentie blijkt dat verwijdering ook kan plaatsvinden vanwege wangedrag van de ouders van leerlingen. Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die de directie/het bestuur slechts in het uiterste geval en op uiterst zorgvuldige wijze moet nemen.

Kanjercoördinator en Anti-pestcoördinator

De kanjercoördinatoren en anti-pestcoördinatoren op de school zijn Tamara Stork, Anthonet Kempen en Wendy van der Helm. Zij hebben hiervoor een aanvullende training gevolgd bij het Kanjerinstituut.

Onderschrijving

Dit gedrags- en pestprotocol wordt onderschreven door de directie en leerkrachten van RKBS De Waterwilg, evenals de MR.

Meer informatie?

Meer informatie over de methode Kanjertraining en rondom sociaal-emotionele ontwikkeling vindt u op de website www.kanjertraining.nl.

Kanjertraining organiseert ook ouder-en-kindtrainingen op verschillende praktijken door het land. Mocht u hier interesse in hebben, vindt u ook meer informatie hierover op de website.

Bijlagen

- Bijlage 1: Escalatieladder

Bijlage 1: Escalatieladder De Waterwilg

Soms kan het gedrag van een leerling de reguliere gang van zaken op school belemmeren. Hoe wij omgaan met ongewenst gedrag van een leerling staat in de escalatieladder beschreven. Onder ongewenst gedrag verstaan wij: Je niet houden aan schoolregels of klassenafspraken zoals bijvoorbeeld: "Je bent stil als de leerkracht instructie geeft".

Op de volgende pagina vindt u de escalatieladder zoals deze in iedere klas hangt. Onderdeel van de escalatieladder is dat door de leerkracht de volgende stappen worden genomen wanneer er sprake is van ongewenst gedrag:

1. Soms gaat het mis. De leerkracht zegt wat hij/zij hoort/ziet: 'Ik zie dat je praat. Is er iets aan de hand? Nee? Wil je dan stoppen?'
2. De tweede stap is een waarschuwing: 'Ik zie je nu weer praten. Ik heb er last van dat jij door de les heen praat. Is dat je bedoeling? Wil je dan daarmee stoppen? Je hebt nu een waarschuwing.'
3. De derde stap: 'Ik zie jou nog steeds praten. Ik vind het heel vervelend. Het stoort wat jij doet, de klas en ik hebben er last van. Je gaat nu op een eigen werkplek (eiland) verder werken.'
4. De vierde stap: 'Ik zie je nu nog praten. Ik vind het heel vervelend. Ik werk hier verder met de kinderen die goed meedoen, jij mag op de gang even nadenken over wat jij anders moet doen.' Vervolgens vraagt de leerkracht na 5 à 10 minuten aan de leerling op de gang wat hij/zij anders moet doen. Als de leerling dit kan benoemen en dit ook wil doen, kan hij/zij terugkomen in de klas.
5. De vijfde stap: Mocht het hierna toch nog misgaan dan zal de leerling de rest van de dag buiten de klas werken (bijvoorbeeld op de gang of in een andere groep). De leerkracht zal dezelfde dag contact opnemen met de ouder(s)/verzorger(s) en aangeven dat hun zoon/dochter onacceptabel gedrag heeft vertoond en de leerling buiten de klas heeft gewerkt.
6. Indien het gedrag van de leerling na deze maatregel niet verandert, dan zal de leerling wederom worden gewaarschuwd door middel van de escalatieladder. Bereikt de leerling opnieuw de vijfde stap, worden de volgende maatregelen ingezet (in onderstaande volgorde):
 - 1ste escalatiebrief: De leerling zal uit de klas worden verwijderd. De leerling mag gedurende een dag niet in de klas en zal werken buiten de klas. De leerkracht, intern begeleider of directeur zal dezelfde dag met de ouder(s)/verzorger(s) contact opnemen en aangeven dat hun zoon/dochter onacceptabel gedrag heeft vertoond en een corrigerende maatregel heeft plaatsgevonden. Na dit gesprek zal de ouder de 1ste escalatiebrief ontvangen.
 - 2de escalatiebrief: Procedure zoals bij escalatiebrief 1 wordt dan herhaald.De corrigerende maatregel die volgt na het meegeven van escalatiebrief 1 en 2 vindt op school plaats. Mocht de leerling niet op school verschijnen, dan verschuift de corrigerende maatregel naar de dag waarop de leerling weer op school is. Gesprekken met ouders en de escalatiebrieven zullen worden toegevoegd in het administratiesysteem van de school zodat dossiervorming kan plaatsvinden.
7. Bij een 3de escalatiebrief volgt 1 dag schorsing en mag de leerling op school geen lessen volgen en voor de duur van de schorsing niet op school verschijnen. De directie maakt van een schorsing melding bij het bestuur en de leerplichtambtenaar. Na het meegeven van de 3de escalatiebrief volgt een gesprek met de school, ouder(s)/verzorger(s) en de leerplichtambtenaar om te kijken hoe we de zorg voor deze leerling het beste vorm kunnen geven.
8. Mocht na de 3de escalatiebrief het gedrag van de leerling wederom niet veranderen, zal er worden overgegaan tot het schorsen van de leerling voor meerdere dagen. Deze schorsing zal minimaal 1 dag en maximaal 5 dagen betreffen. Bij langer dan 1 dag schorsing doet de school naast de melding bij het bestuur en de leerplichtambtenaar, ook melding bij de onderwijsinspectie. Na de schorsing van meerdere dagen volgt er een gesprek met de school, ouder(s)/verzorger(s), de leerplichtambtenaar en het bevoegd gezag. In dit gesprek zal bepaald worden wat de verdere gang van zaken is.

In plaats van een telefonisch gesprek tussen ouder en leerkracht, wordt er in sommige gevallen ook gekozen voor een gesprek op school met de ouder, leerling en de leerkracht/IB'er.

Onderaan de escalatieladder kan de leerkracht met behulp van kruisjes visueel maken voor de leerling welke stappen genomen zijn. Van links naar rechts zijn dat *waarschuwing*, *eiland* (apart zitten), *kruk* (op de gang nadenken), *brief*.

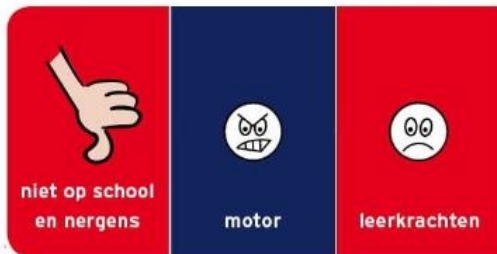
De escalatieladder zal elk dagdeel opnieuw ingaan, als leerlingen na de middagpauze weer op school komen starten zij dus weer bij stap 1.

Het kan bij ontoelaatbaar gedrag zo zijn dat niet alle stappen van de Escalatieladder worden doorlopen. Een waarschuwing alleen wordt op dat moment als niet voldoende beschouwd. Dit betekent dat er direct overgegaan kan worden tot het meegeven van een brief als corrigerende maatregel. Zie verder het 'Protocol schorsen en verwijderen' op de website van de school.

Escalatieladder

1. De leerkracht spreekt je aan

2. Je krijgt een waarschuwing

3. Eiland: je werkt verder op een eigen werkplek.

4. Kruk: je gaat op de gang nadenken over wat jij anders moet doen.

5. Uit de klas: je werkt buiten de klas en je ouders worden geïnformeerd.

